Motion till riksdagen 1987/88:T611

av Gunhild Bolander (c) om färjetrafiken till och från Gotland

Mot.
1987/88
T611–612

Från den 1 januari 1988 har ett nytt rederi, Nordström & Thulin, erhållit koncession på gotlandstrafiken. För mer än ett år sedan, den 19 december 1986, skrevs ett principavtal mellan statens transportråd och det nya rederiet. Mer än ett år efter så är detta avtal alltfort inte offentligt. Gotlands kommun har begärt att avtalet skall offentliggöras, men i sitt svar till kommunen säger transportrådets generaldirektör att det fortfarande inte är färdigt och därför inte kan offentliggöras. Den gotländska befolkningen, resenärerna, skattebetalarna måste ha rätt att kräva detta. I årets budget anslås sammanlagt 37 miljoner i transportstöd för Gotland. Om detta är en riktig kostnadsberäkning är omöjligt att veta när avtalet fortfarande inte är färdigt.

I och med rederibytet har ett stort antal förändringar skett, inte minst för de anställda i färjetrafiken, och jag skall här ta upp en enda.

Det mest uppseendeväckande är att huvudkontoret för gotlandstrafiken förlagts till Nynäshamn, varvid situationen för de 60-talet landanställda i Visby blivit mycket osäker. De får endera flytta till Nynäshamn eller söka andra jobb på en arbetsmarknad som är synnerligen ansträngd förut. Kvar i Visby blir ett mindre kontor med ca 15 anställda. Detta medför också en risk att fler initiativ kommer att ligga i Nynäshamn, fler funktioner dras dit och säsonganställda kommer att rekryteras från stockholmsområdet. Ytterligare skäl kan anges för hur viktigt och nödvändigt det är att trafiken administreras från Visby och det var också ett tidigt utställt löfte från det nya rederiet, som sedan svikits. För att bättre kunna följa den dagliga verksamheten bör huvudkontoret flyttas tillbaka till Visby.

Färjetrafiken spänner över flera områden och är i hög grad en regionalpolitisk fråga. Därför är det inte ointressant vilken prissättning som gäller. Transportrådet som har att besluta om avgångstider och taxesättningar har som utgångspunkt rent trafiktekniska och trafikekonomiska förutsättningar. Det regionalpolitiska utfallet tar man inget ansvar för.

Statens pris- och kartellnämnd har i en PM i november 1987 kritiserat den från 1 februari 1988 beslutade höjningen av biljettpriserna med 6 %. SPK menar att en höjning med 1 % hade varit tillräcklig utav kostnadsskäl, men transportrådet och regeringen finner ingen anledning att följa SPK:s rekommendation. Däremot gick det bra att ingripa när SJ ville höja med 6 %. Där begränsades höjningen till 4,7 %.

Därmed har regeringen och transportrådet tillämpat en inkonsekvent

1 *Riksdagen 1987/88. 3 saml. Nr T611–612*

handläggning. Transportrådets uttalade strävan att ordna trafiken på ett positivt sätt blir tomma ord om inte taxesättningen får en relevant bedömning.

Gotlands trafikförsörjning har varit föremål för riksdagens beslut många gånger. Viktigt är dock att beslut rörande gotlandstrafiken alltid måste fattas mot bakgrund av regionalpolitiska bedömningar. Det framstår därmed allt tydligare att en återgång till en anpassning till SJ:s taxor är nödvändig. Riksdagen fattade 1974 beslut om att taxesättningen skulle följa principen för taxesättning på järnvägen eftersom färjan för gotlänningarna är både väg och järnväg. Denna princip har sedermera frångåtts och enhetstaxa tillämpas. Kommunikationer kostar pengar överallt i vårt land och för det gotländska näringslivets och turismens utvecklingsmöjligheter är det nödvändigt att skälig prissättning tillämpas. För att detta skall bli verklighet måste kostnaderna för trafiken hållas på rimlig nivå och det är nödvändigt att nu återgå till en prissättning likvärdig med SJ:s. Om man fortsätter att höja priserna procentuellt så ökar klyftan alltmer för varje gång och målsättningen för kampanjen "Hela Sverige skall leva" kommer att urholkas vad gäller Gotlands möjligheter att hävda sig på olika områden.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om offentliggörandet av avtalet om färjetrafiken till och från Gotland.

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att gotlandstrafikens huvudkontor skall vara placerat i Visby.

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om taxesättningens anpassning till SJ:s prissättning.

Stockholm den 25 januari 1988

Gunhild Bolander (c)